

Υπόθεση T-66/89

Publishers Association κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

« Ανταγωνισμός — Σύστημα καθορισμένων τιμών για τα βιβλία —
Ανακοίνωση αιτιάσεων — Παράβαση του άρθρου 85, παράγραφος 1 —
Απόρριψη αιτήσεως εξαιρέσεως βάσει του άρθρου 85, παράγραφος 3 —
Απαραίτητος χαρακτήρας των περιορισμών ανταγωνισμού »

Απόφαση του Πρωτοδικείου (δεύτερο τμήμα) της 9ης Ιουλίου 1992..... II - 1998

Περίληψη της απόφασεως

- 1. Διαδικασία — Αντίκειμενο της διαφοράς — Διαφορά σχετική με το συμβιβαστό σειράς κοινοποιηθεισών συμφωνιών προς τους κανόνες ανταγωνισμού της Συνθήκης — Δήλωση παραιτήσεως από την εφαρμογή μέρους των συμφωνιών γενομένη κατά τη διαδικασία — Δεν τροποποιείται το περιεχόμενο της διαφοράς λόγω μη κοινοποίησεως στην Επιτροπή της παραιτήσεως και της αποδείξεως της εφαρμογής της*
- 2. Ανταγωνισμός — Συμφωνίες — Πηγεασμός του μεταξύ κρατών μελών εμπορίου — Κριτήρια — Συμφωνία καλύπτουσα την αγορά ενός μόνο κράτους μέλους (Συνθήκη ΕΟΚ, άρθρο 85 § 1)*
- 3. Ανταγωνισμός — Διοικητική διαδικασία — Απόφαση της Επιτροπής αρνούμενη εξαίρεση — Αιτιάσεις που μπορούν να γίνουν δεκτές (Συνθήκη ΕΟΚ, άρθρο 85 § 1 και 3· κανονισμός του Συμβουλίου 17, άρθρα 6 και 19 § 1· κανονισμός 99/63 της Επιτροπής, άρθρα 2 και 4)*

4. *Ανταγωνισμός — Διοικητική διαδικασία — Ανακοίνωση των αιτιάσεων — Αναγκαίο περιεχόμενο*
5. *Ανταγωνισμός — Συμφωνίες — Απαγόρευση — Εξαίρεση — Προϊντοθέσεις — Βάρος αποδείξεως — Σωρευτικός χαρακτήρας των προϊντοθέσεων εξαίρεσεως (Συνθήκη ΕΟΚ, άρθρο 85 § 3)*
6. *Ανταγωνισμός — Συμφωνίες — Απαγόρευση — Εξαίρεση — Υποχρέωση της επιχείρησης να αποδείξει το βάσιμο της αιτήσεώς της — Εξουσίες της Επιτροπής (Συνθήκη ΕΟΚ, άρθρο 85 § 3)*
7. *Πράξεις των οργάνων — Αιτιολογία — Υποχρέωση — Περιεχόμενο — Απόφαση εφαρμογής των κανόνων ανταγωνισμού (Συνθήκη ΕΟΚ, άρθρο 190)*
8. *Ανταγωνισμός — Κοινοτικοί κανόνες — Εφαρμογή σε συνάρτηση με εθνικές δικαστικές πρακτικές — Απαράδεκτο*
9. *Ανταγωνισμός — Συμφωνίες — Απαγόρευση — Εξαίρεση — Στοιχεία που πρέπει να ληφθούν υπόψη — Πλεονεκτήματα συστήματος καθορισμένων τιμών για τα βιβλία (Συνθήκη ΕΟΚ, άρθρο 85 § 3)*
10. *Ανταγωνισμός — Συμφωνίες — Απαγόρευση — Εξαίρεση — Σύστημα καθορισμένων τιμών — Δικαιολόγηση — Ένεργετικά αποτελέσματα στο εσωτερικό της κοινής αγοράς — Απαράδεκτο (Συνθήκη ΕΟΚ, άρθρο 85 § 3)*

1. Το περιεχόμενο διαφοράς που αφορά το συμβιβαστό σειράς κοινοποιηθεισών συμφωνιών με τους κανόνες ανταγωνισμού της Συνθήκης δεν τροποποιείται με δήλωση παραίτησεως από την εφαρμογή μέρους των εν λόγω συμφωνιών, γενόμενη κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, εφόσον η παραίτηση αυτή δεν κοινοποιήθηκε στην Επιτροπή και δεν αποδείχθηκε η πραγματοποίησή της.

μεταξύ των κρατών μελών, πρέπει, βάσει ενός συνόλου νομικών ή πραγματικών αντικειμενικών στοιχείων, να επιτρέπεται να θεωρηθεί με αρκετή πιθανότητα ότι μπορεί να επηρεάσει άμεσα ή έμμεσα, πραγματικά ή δυνάμει, το μεταξύ κρατών μελών εμπόριο κατά τρόπο που θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο την πραγματοποίηση των στόχων μιας ενιαίας αγοράς μεταξύ κρατών.

2. Για να μπορεί μια συμφωνία, μία απόφαση ενώσεως επιχειρήσεων ή μία εναρμονισμένη πρακτική να επηρεάζει το εμπόριο

Συμπεριφορά αντίθετη προς τον ελεύθερο ανταγωνισμό που περιορίζεται στο έδαφος ενός μόνο κράτους μέλους είναι ικανή να

επηρεάσει το εμπόριο και τον ανταγωνισμό εντός της κοινής αγοράς.

3. Όπως προκύπτει από τα άρθρα 6 και 19, παράγραφος 1, του κανονισμού 17, σε συνδυασμό με τα άρθρα 2 και 4 του κανονισμού 99/63, η υποχρέωση της Επιτροπής να ανακοινώνει τις αιτιάσεις που προβάλλει κατά των ενδιαφερομένων επιχειρήσεων και ενώσεων επιχειρήσεων, καθώς και η υποχρέωση να μη δεχθεί στις αποφάσεις της παρά μόνο τις αιτιάσεις ως προς τις οποίες οι τελευταίες είχαν τη δυνατότητα να καταστήσουν γνωστή την άποψή τους, επιβάλλονται και στην περίπτωση αποφάσεως εκδιδόμενης κατόπιν αιτήσεως εφαρμογής του άρθρου 85, παράγραφος 3 της Συνθήκης. Η εν λόγω, ωστόσο, υποχρέωση αφορά κυρίως την ένδειξη των λόγων που οδηγούν την Επιτροπή στην εφαρμογή της παραγράφου 1 του άρθρου 85, είτε διατάσσει την παύση της παρατάσεως ή επιβάλλει πρόστιμο στις επιχειρήσεις, είτε αρνείται να τους χορηγήσει αρνητική πιστοποίηση ή το πλεονέκτημα της παραγράφου 3 της ίδιας αυτής διατάξεως.

4. Η ανακοίνωση των αιτιάσεων, η οποία έχει ως αντικείμενο να διασφαλίσει την άσκηση των δικαιωμάτων υπερασπίσεως, πρέπει να αναφέρει, έστω και συνοπτικά, αλλά με σαφήνεια, τα ουσιώδη στοιχεία επί των οποίων στηρίζεται η Επιτροπή σ' αυτό το στάδιο της διαδικασίας. Η μετέπειτα, ωστόσο, απόφαση δεν πρέπει κατ' ανάγκη να αποτελεί αντίγραφο της εκθέσεως των αιτιάσεων.

5. Σε περίπτωση αιτήσεως εξαιρέσεως βάσει του άρθρου 85, παράγραφος 3, της Συνθήκης, η αιτούσα επιχείρηση φέρει το βάρος της αποδείξεως ότι συντρέχουν και

οι τέσσερις προϋποθέσεις που θέτει η εν λόγω διάταξη. Λαμβανομένου υπόψη του σφαιρικού χαρακτήρα των απαιτούμενων προϋποθέσεων, η Επιτροπή μπορεί, ανά πάσα στιγμή και μέχρι το στάδιο της τελικής εκδόσεως της αποφάσεως, να διαπιστώσει ότι μία από τις προϋποθέσεις, ασχέτως ποια, δεν συντρέχει.

6. Στην περίπτωση που ζητείται εξαίρεση δυνάμει του άρθρου 85, παράγραφος 3, της Συνθήκης, εναπόκειται πρωταρχικά στις ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις να υποβάλουν στην Επιτροπή τα αποδεικτικά στοιχεία που προορίζονται να θεμελιώσουν την οικονομική δικαιολόγηση της εξαιρέσεως και, στην περίπτωση που η Επιτροπή προβάλει αντιρρήσεις, να της υποβάλουν εναλλακτικές προτάσεις. Καίτοι αληθεύει ότι η Επιτροπή μπορεί να υποδείξει στις επιχειρήσεις ενδεχόμενες εναλλακτικές λύσεις, νομικά δεν υποχρεούται προς τούτο, πολύ δε λιγότερο να αποδεχθεί τις προτάσεις που θεωρεί ασυμβίβαστες προς τις προϋποθέσεις του άρθρου 85, παράγραφος 3.

7. Καίτοι, δυνάμει του άρθρου 190 της Συνθήκης, η Επιτροπή υποχρεούται να αναφέρει τα πραγματικά περιστατικά, τα οποία στηρίζουν την αιτιολογία της αποφάσεως και τη νομική συλλογιστική που την οδήγησαν να λάβει μιαν απόφαση στο πλαίσιο των κανόνων ανταγωνισμού, η διάταξη αυτή δεν υποχρεώνει την Επιτροπή να πραγματευτεί όλα τα πραγματικά και νομικά σημεία που συζητήθηκαν κατά τη διοικητική διαδικασία. Η αιτιολογία μιας βλαπτικής αποφάσεως πρέπει να επιτρέπει στο Δικαστήριο να ασκει τον έλεγχό του ως προς τη νομιμότητά της και να παρέχει στον ενδιαφερόμενο τα αναγκαία στοιχεία για να γνωρίζει κατά πόσον η απόφαση είναι ή όχι βάσιμη.

8. Εθνικές δικαστικές πρακτικές, και αν ακόμα υποθεθεί ότι είναι κοινές σε όλα τα κράτη μέλη, δεν μπορούν να επιβληθούν κατά την εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού της Συνθήκης.
9. Εφόσον η άρνηση χορηγήσεως σε σύστημα καθορισμένων τιμών για τα βιβλία εξαιρέσεως βάσει του άρθρου 85, παράγραφος 3, της Συνθήκης δεν στηρίζεται στο γεγονός ότι δεν πληρούται η προϋπόθεση της προώθησεως της τεχνικής και οικονομικής πρόοδου, δεν είναι αναγκαίο ο καλούμενος να αποφανθεί επί της νομιμότητας της εν λόγω αρνήσεως δικαστής να εξετάσει εάν τα πλεονεκτήματα ενός τέτοιου συστήματος στην εθνική αγορά, ακόμα και αν υποθεθεί ότι αποδεικνύονται, ελεγκτούνται και στο ενδοκοινοτικό εμπόριο.
10. Δυνάμει του άρθρου 85, παράγραφος 3, της Συνθήκης, ένα σύστημα καθορισμένων τιμών που περιορίζει τον ανταγωνισμό στο εσωτερικό της κοινής αγοράς δεν μπορεί να τύχει εξαιρέσεως με την αιτιολογία ότι πρέπει να συνεχίσει να λειτουργεί ώστε να παράγει ευεργετικά αποτελέσματα στο εσωτερικό μιας εθνικής αγοράς. Μια τέτοια κατάσταση θα συνέβαλλε, αυτή καθαυτή, στη στεγανοποίηση της κοινής αγοράς και θα μπορούσε, περαιτέρω, να φέρει προσκόμματα στην οικονομική διεύθυνση που επιδιώκει η Συνθήκη.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)
της 9ης Ιουλίου 1992*

Περιεχόμενα

Το ιστορικό της διαφοράς.....	II - 2001
Το αντικείμενο της διαφοράς	II - 2001
Το περιεχόμενο των συμφωνιών Net Book Agreements (NBA).....	II - 2001
Τα αποδειχθέντα στατιστικά στοιχεία	II - 2004
Η εκτίμηση του εθνικού δικαστηρίου για τη νομιμότητα των NBA	II - 2005
Η διοικητική διαδικασία ενώπιον της Επιτροπής	II - 2006
Η διαδικασία και τα αιτήματα των διαδίκων.....	II - 2009

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.